

Många metoder för bättre miljö

Att arbeta systematiskt med miljöarbete är en självklarhet idag för så gott som alla organisationer. Ofta är arbetet vardagligt och rutinartat och de åtgärder som görs varken syns eller märks för utomstående. SFV:s uppgift är att balansera kultur- och naturvärden med de sociala och ekonomiska perspektiven för att bidra till ett hållbart samhälle. Miljöarbetet är resultatet av fyrahundra engagerade medarbetares lagarbete. En del exempel finner du här, vill du veta mer så hittar du dem på www.sfv.se.

LAMPBYTE I MALMÖ OCH LUND

Genom att byta ut allmänbelysningen till armaturer med lysdioder, så kallad LED-belysning, sparas nästan 90 procent av den dagliga driftkostnaden på Musikhögskolan i Malmö.

– Konsertsalen Rosenbergshallen är den första konsertsalen i Sverige med diodteknik, berättar Mikael Dagbom, driftförvaltare inom SFV Syd-Väst.

Tekniken, som är ganska ny, är fortfarande under utveckling och investeringskostnaderna är höga – i det här fallet handlar det om två miljoner kronor.

– Men i det långa loppet innebär LED-belysningen en stor besparing både på driftkostnaderna och på utgifterna för service. I stället för att byta ut lamporna varje år räcker det att man byter ut dem vart sjätte år.

Den speciella miljön i konsertsalen ställer stora krav på belysningen. Ljuset ska räcka till att läsa noter och får inte skugga.

– Vi har provat ut LED-belysningen och den fungerar minst lika bra som den gamla gjorde.

Även på Skissernas museum i Lund har man gått över till LED-belysning. Här finns cirka 30 000 föremål från hela världen och varje år visas flera utställningar. Ett problem som SFV tidigare brottades med var att glödlamporna alstrade överskottsvärme som måste kylas ned.

– Med dioder försvann detta problem. Hyresgästerna är jättenöjda med det nya inomhusklimatet och konstnärerna som ställer ut kan själva ställa färgtemperatur på sina tavlor genom att reglera belysningen, säger Mikael Dagbom.

Lampbyte, Skissernas museum.

Behov av kyla i varma länder, ambassaden i Peking.

BEHOVET AV KYLA I VARMA LÄNDER

SFV förvaltar Sveriges statsägda utlandsfastigheter, svenska ambassader, residens och institut. På många orter är behovet av kyla större än behovet av värme. För att producera kall luft används olika typer av köldmedier i kylmaskiner.

SFV strävar efter att följa svensk lagstiftning även utomlands och byter successivt ut alla köldmedier mot mer miljövänliga alternativ. Ett exempel är Sveriges ambassad i Peking som fick en ny energisnål klimatanläggning 2007 med miljövänligt köldmedium.

I Sverige förbjöds ozonnedbrytande köldmedier i nya anläggningar 1995 och sedan 2002 är det påfyllnadsstopp i de befintliga. Utomlands är ofta ozonnedbrytande köldmedier tillåtna och miljövänliga alternativ på den lokala marknaden kan vara svåra att finna.

Bränna för att vårda. Svedjebränning i Jokkmokk.

BRÄNNA FÖR ATT VÅRDA

Skogsbränder har blivit färre i takt med att människan idag har möjlighet att begränsa dem när de uppstår. Trots att skogsbränder kan vara förödande har de det goda med sig att de ger upphov till en rik biologisk mångfald som inte funnits annars. SFV tar ansvar för att under kontrollerade former öka arealen bränd skogsmark och på så sätt gynna den biologiska mångfalden och bidra till att vi har levande skogar.

Sjövattenkyla på Skeppsholmen.

SJÖVATTENKYLA PÅ SKEPPSHOLMEN

Skeppsholmen är en ö mitt emot Stockholms slott. Här var rikets flotta förlagd från 1640-talet. Idag finns flera museer i både gamla och nya byggnader på ön. Museiverksamhet kräver ofta ett reglerat inneklimat med kylning. Därför tar man tillvara den kyla som finns i vattnet utanför ön.

Från ett vattenintag på 28 meters djup tas kallt sjövatten upp till en intagskammare. Vattnet leds vidare till en undercentral där det filtreras och värmväxlas till ett köldbärarsystem som via kulvertledningar ger respektive byggnad kyla. Installerad kyleffekt på Skeppsholmen är 2,7 MW. Jämfört med en konventionell installation med kylmaskiner innebär sjövattenkylningen en besparing på cirka 600 000 kWh elenergi per år, motsvarande ungefär lika många kronor. Även Vasamuseet på Södra Djurgården och prins Eugens Waldemarsudde kyla på detta vis av Saltsjöns vatten.

Sveriges ambassad i Moskva.

PCB-SANERING I AMBASSAD-ANLÄGGNINGEN, MOSKVA

Ambassaden i Moskva består av flera byggnader och ritades av arkitekt Anders Tengbom. Anläggningen stod färdig 1972. Dessvärre var det ganska vanligt vid den här tiden att man använde elastiska fogmassor som innehöll PCB och så var fallet även i Moskva. Ett flertal av ambassadområdets byggnader hade PCB-fogar mellan olika byggelement både i fasader och i murar. Under 2003 utfördes därför en PCB-sanering, där samtliga åtkomliga PCB-fogar togs bort, sanerades och fogades om. PCB-avfallet transporterades sedan tillbaka till Sverige för destruktion på ett miljöriktigt sätt. Kostnaden för projektet blev 1 200 000 kronor.

MILJÖINVENTERING

I SFV:s rutiner inför rivning och ombyggnad finns krav på att en miljöinventering ska göras. Man tar då reda på om byggnaden innehåller byggprodukter och material som inte bör finnas kvar i fastigheten efter ombyggnad. Resultatet av inventeringen förs in i en rivningsplan och i ett miljöprogram där man anger hur saneringen och hanteringen av farligt avfall ska utföras. Statens fastighetsverk (sfv) arbetar kontinuerligt med att fasa ut miljöfarliga ämnen. Målet är att ta bort alla miljöfarliga ämnen i sfv:s byggnader och verka för att enbart miljövänliga ämnen används.

ANANASSES URSKOG BEVARAS

Ananasse är ett stort område med urskogsartad barrskog strax väster om Muddus nationalpark i Norrbottens län. En omfattande inventering och analys ledde till att Ananasse år 2001 placerades i skyddskategorin «Naturvård».

Detta innebär att området ska bevaras som det är. Inget normalt skogsbruk ska alltså bedrivas där.

Granurskog.

Gaborone, Afrika.

VATTENBESPARING I GABORONE, BOTSWANA

Svenska statens fastighet i Gaborone, där Sverige tidigare hade sitt ambassadresidens, hyrs nu av Exportrådet. Den har en relativt stor trädgård som behöver bevattnas eftersom den torra säsongen varar i åtta månader i den här delen av Afrika. Trädgården har ett automatiskt bevattningssystem som vattnar nattetid. För att det inte ska gå åt så stora mängder stadsvatten köper SFV sedan tre år tillbaka renat avloppsvatten av staden (för att vattna med). Investeringen för att kunna nyttja detta vatten, som är otjänligt för andra ändamål, har endast bestått av en vattentank och en pump. Kostnaden för renat avloppsvatten är cirka en tredjedel av kostnaden för stadsvatten.

BIOBRÄNSLE VÄRMER DROTNINGHOLM

Drottningholms slott ligger på Lovön i Ekerö kommun i Stockholms län. Det är ritat av arkitekt Nicodemus Tessin d.ä. och stod färdigbyggt år 1699. Slottet och de övriga byggnaderna på slottsområdet värmdes tidigare med olja eller i vissa hus med direktverkande el.

Nu är nästan alla olja borttagna och även eluppvärmningen är borta. Byggnaderna värms från en gemensam värmecentral som eldas med pellets. Den 27 november, på Astrids namnsdag 2006, startades pannan och döptes därför till Astrid.

Användningen av fossila bränslen har därmed nästan helt upphört och området värms idag till 98 procent med förnyelsebar energi. Koldioxidutsläppen i området har minskat med 90 procent och det totala energibehovet har minskat med 15 procent.

I dokumentet nedan kan du läsa mer om satsningen på biobränsle på Drottningholms slottsområde.

Biobränsle värmer Drottningholm.